

KENNISGROEP EUROPEES STRAFRECHT

NIEUWSBRIEF

juli 2015

Deze Nieuwsbrief is een uitgave van de Kennisgroep Europees Strafrecht en Mensenrechten (KESM) van de rechtbank Amsterdam. In de Nieuwsbrief vindt u een maandelijkse selectie van de belangrijkste ontwikkelingen, jurisprudentie, annotaties, artikelen en andere publicaties op het gebied van Europees Strafrecht. Klik op de hyperlinks om naar de documenten te gaan. Neem voor vragen of opmerkingen contact op met de KESM via europesekamerstrafrecht@rechtspraak.nl.²

Heeft u deze Nieuwsbrief doorgestuurd gekregen en wilt u hem rechtstreeks van de KESM ontvangen: [klik hier](#).

In deze Nieuwsbrief komen de volgende onderwerpen aan bod:

- [Artikel 3 EVRM: toerekening letsel aan arrestatie](#)
- [Artikel 5 lid 4 EVRM: beslissing omtrent rechtmatigheid detentie mentaal instituut](#)
- [Artikel 6 EVRM, artikel 13 EVRM en de redelijke termijn](#)
- [Artikel 6 EVRM: de bruikbaarheid van getuigenverklaringen](#)
- [Artikel 8 EVRM en inbeslagname smartphone](#)
- [Artikel 8 EVRM en het af luisteren van advocaten door veiligheidsdiensten](#)
- [EAB: gevolgen van overschrijding van de 90-dagen beslistermijn](#)
- [Uitlevering: het beoordelen van de rechtsmacht van de verzoekende staat \(vervolg\)](#)

ARTIKEL 3 EVRM: TOEREKENING LETSEL AAN ARRESTATIE

EHRM 16 juli 2015, nr. 20579/12 (Ghedir e.a. t. Frankrijk)

[Uitspraak](#)

Trefwoorden: arrestatie, artikel 3 EVRM, ernstig letsel, onduidelijkheid omtrent oorzaak.

Een Franse verdachte is door agenten gearresteerd wegens (onterechte) verdenking van stenen gooien naar treinen. De agenten hebben de verdachte tegen de grond geforceerd, hebben zijn handen vastgebonden en hebben hem gefouilleerd. Vervolgens is hij overhandigd aan andere agenten, die hem naar het politiebureau brachten. Bij aankomst op het politiebureau viel de verdachte flauw en raakte hij in een coma. Naar aanleiding van een onderzoek kwam naar voren dat de arresterende agenten zeer krachtig waren opgetreden jegens verdachte. Vier rapporten waren opgesteld omtrent de situatie. Het derde rapport kwam tot de conclusie dat het zeer waarschijnlijk was dat het letsel was veroorzaakt door de omstandigheden waaronder hij naar het politiebureau is gebracht. Het vierde rapport accepteerde deze conclusie niet, maar stelde wel dat er geen bewijs voorhanden lag dat andere omstandigheden dan de arrestatie de oorzaak van het letsel waren. De nationale gerechten van Frankrijk oordeelden dat de agenten slechts reageerden op het agressieve gedrag van verdachte en dat verdachte in goede conditie in de politieauto ging zitten. Het werd plausibel geacht dat het letsel een resultaat was van andere gebeurtenissen. Wel werd erkend dat de agenten meer dan krachtig hadden opgetreden en dat er onzekerheid bestond omtrent de vraag of een agent de verdachte met de knie had geraakt en zo ja, of dit met opzet was gedaan. Getuigenverklaringen liepen uiteen. Bovenstaande feiten in acht nemende, oordeelt het EHRM dat er voldoende aanwijzingen zijn om een schending van artikel 3 EVRM aan te nemen, nu Frankrijk onvoldoende aannemelijk heeft gemaakt dat het letsel van verdachte het gevolg is van andere omstandigheden dan de arrestatie. De Franse autoriteiten hebben geen voldoende overtuigende verklaring gegeven voor de oorzaak van het letsel van verdachte, waarvan de symptomen zich in het politiebureau hebben gemanifesteerd. Het EHRM oordeelt dat er sprake is van schending van artikel 3 EVRM.

ARTIKEL 5 LID 4 EVRM: BESLISSING OMTRENT RECHTMATIGHEID DETENTIE MENTAAL INSTITUUT

EHRM 16 juli 2015, nr. 7997/08 (Kuttner t. Oostenrijk)

[Uitspraak](#)

Trefwoorden: artikel 5 lid 4 EVRM, spoedige beslissing over rechtmatigheid detentie mentaal instituut

De klager in deze zaak is de Oostenrijkse Franz Kuttner, aan wie in 2005 een gevangenisstraf voor de duur van zes jaar werd opgelegd. Omdat Kuttner volgens een psychiatrisch rapport tevens zou lijden aan een geestesstoornis, werd

¹ Eerdere afleveringen van de nieuwsbrief kunt u raadplegen op: <http://applicaties.rechtspraak.minjus.nl/wiki/Paginas/Europees%20strafrecht.aspx>.

² Eerdere afleveringen van de nieuwsbrief kunt u raadplegen op: <http://applicaties.rechtspraak.minjus.nl/wiki/Paginas/Europees%20strafrecht.aspx>.

bovendien bevolen dat hij, voorafgaand aan zijn gevangenisstraf, in een instituut voor geestelijk zieke criminelen zou worden geplaatst. De klager voert aan dat de lengte van de procedure omtrent zijn verzoek vrij te worden gelaten uit dit instituut onredelijk lang is geweest, waardoor er een inbreuk zou zijn gemaakt op artikel 5 lid 4 EVRM. De Oostenrijkse overheid voert aan dat artikel 5 lid 4 niet van toepassing is in het onderhavige geval, aangezien het verzoek van de klager tot vrijlating niet tot een daadwerkelijke vrijlating zou hebben geleid, doch slechts tot een overplaatsing naar een gewone gevangenis. De overheid merkt op dat als een gevangenisstraf is opgelegd door een veroordelende rechterlijke instantie, de beoordeling van de rechtmatigheid zoals vereist in artikel 5 lid 4 reeds is geïncorporeerd in de initiële veroordeling. Het EHRM oordeelt echter dat de gevangenhouding van Kuttner in het begin gedekt was door zowel sub a (detentie na veroordeling) als sub e (detentie van geesteszieken) van het eerste lid van artikel 5 EVRM. Het ontnemen van iemands vrijheid kan immers, afhankelijk van de omstandigheden, gerechtvaardigd zijn door één of meer subparagrafen. Kuttner heeft niet verzocht om een herziening van de rechtmatigheid van zijn detentie in het algemeen, doch slechts om opheffing van zijn detentie op grond van artikel 5 lid 1 sub e, omdat hij meent dat de redenen voor zijn detentie op grond van deze subparagraaf zijn opgehouden te bestaan. Het Hof oordeelt dat het niet in overeenstemming zou zijn met het doel van artikel 5 om het vierde lid zo te interpreteren dat de detentie in een instelling voor geesteszieken niet beoordeeld zou kunnen worden op haar rechtmatigheid om de enkele reden dat de beslissing tot plaatsing in zo een instelling is genomen door een rechterlijke instantie op grond van artikel 5 lid 1 sub a. Artikel 5 lid 4 is dus in het onderhavige geval van toepassing. Wat betreft de inhoud van Kuttner's klacht, oordeelt het Hof dat, gezien de omstandigheden van het geval, de periode van 16 maanden tussen de finale beslissingen in de eerste en de tweede set van procedures omtrent Kuttner's verzoek tot vrijlating niet aan het vereiste van een spoedige beslissing zoals bedoeld in artikel 5 lid 4 voldoet. Het Hof oordeelt daarom dat artikel 5 lid 4 EVRM is geschonden.

ARTIKEL 6 EVRM, ARTIKEL 13 EVRM EN DE REDELIJKE TERMIJN

EHRM 7 juli 2015, nr. 72287/10 (Rutkowski e.a. t. Polen)

[Uitspraak](#)

Trefwoorden: pilot judgment, artikel 6 EVRM, redelijke termijn, deskundigen, overdracht dossier ander gerecht, artikel 13 EVRM, 'effective remedy'

De zaak betreft drie klagers. De eerste klager, meneer Rutkowski, werd verdacht van criminele activiteiten, namelijk deelname in georganiseerde criminaliteit, en is daarvoor gearresteerd. De termijn begon te lopen op het moment van klagers aanhouding in september 2002 en eindigde in juli 2010, toen hij werd vrijgesproken. De overige twee klagers, meneer Orlikowski en mevrouw Grabowska, hadden civiele procedures ingesteld. De duur van de civiele procedure was respectievelijk 11 en 8 maanden en 13 jaar en 2 maanden. Voor het EHRM doen zij een beroep op artikel 6, eerste lid, EVRM wegens de excessieve duur van de procedures. Het EHRM achtte artikel 6, eerste lid, EVRM geschonden in alle drie de gevallen. Het EHRM erkent dat de zaak van Rutkowski complex is, maar dit rechtvaardigt niet een duur van 7 jaar en 10 maanden bij hetzelfde niveau van gerecht. De overige twee zaken waren niet bepaald complex, maar ook hier was geen rechtvaardiging aanwezig voor de lange duur. Het EHRM maakt enkele specifieke opmerkingen. Het EHRM overweegt eerst dat een puur technische kwestie als de overdracht van het dossier naar een ander gerecht – omdat dit andere gerecht bevoegd is – geen 8 maanden hoeft te duren. Daarnaast overweegt het EHRM dat, wanneer deskundigen worden ingezet, erop moet worden toegezien dat dit efficiënt plaatsvindt. Gepoogd moet worden om de deskundigen aan de deadlines te houden, terwijl de desbetreffende gerechten uitstel verleenden om redenen als 'long holidays' of 'difficulty in setting a date for an on-site inspection', waardoor het drie jaar duurde om drie rapporten van deskundigen te verkrijgen. De rechter blijft verantwoordelijk voor de voorbereiding en snelheid van procedures. Eerder heeft het Hof [geoordeeld](#) dat in Polen een 'effective remedy' tegen een schending van de redelijke termijn voorhanden is. Het Hof komt daar nu op terug en oordeelt dat ook artikel 13 EVRM is geschonden. Het EHRM maakt gebruik van de [pilot judgment procedure](#) om Polen te wijzen op structurele problemen en een verplichting op te leggen om die problemen aan te pakken.

ARTIKEL 6 EVRM: DE BRUIKBAARHEID VAN GETUIGENVERKLARINGEN

Rechtbank Midden-Nederland 2 juli 2015, ECLI:NL:RBMNE:2015:4938

[Uitspraak](#)

Trefwoorden: getuigenverklaringen, artikel 6 EVRM, hoor en wederhoor.

De verdachte in deze zaak worden vier feiten tenlastegelegd, namelijk heling, deelname aan een criminele organisatie, het voorhanden hebben van een vuurwapen en voorbereidingshandelingen voor het plegen van plofkraak. Tot het bewijs behoort onder meer de verklaringen van een getuige [medeverdachte 1]. De verdediging voert aan dat de verklaringen niet mogen worden gebruikt, nu dit in strijd zou komen met artikel 6 EVRM. De getuige heeft zich zowel bij de rechter-commissaris als ter terechtzitting op zijn verschoningsrecht beroepen en heeft geen vragen van de verdediging beantwoord. Derhalve kunnen de verklaringen slechts voor het bewijs worden gebruikt, indien sprake is geweest van afdoende maatregelen ter compensatie van het niet effectief kunnen uitoefenen van het ondervragingsrecht. De verdediging is van mening dat dergelijke compenserende maatregelen niet, althans onvoldoende, zijn geboden waardoor de desbetreffende verklaringen van het bewijs moeten worden uitgesloten. De rechtbank overweegt onder verwijzing naar de relevante Europese jurisprudentie (EHRM [Al-Khawaja & Tahery t. Verenigd Koninkrijk](#); [Schatschaschwili t. Duitsland](#); [Horncastle t. Verenigd Koninkrijk](#); [Vidgen t. Nederland](#)) het volgende. De rechtbank stelt

voorop dat in geval het bewijs uitsluitend of in beslissende mate berust op de verklaring van een getuige die geen vragen van de verdediging heeft beantwoord niet per definitie sprake is van een schending van het recht op een eerlijk proces. De verklaring van een dergelijke getuige behoeft dus niet altijd te worden uitgesloten van het gebruik voor het bewijs. Voor de beoordeling of sprake is van een schending van artikel 6 EVRM, geeft de Europese jurisprudentie een toetsingskader. Op basis daarvan onderscheidt de rechtbank de volgende vragen:

1. Wat is de reden van het niet effectief kunnen uitoefenen van het ondervragingsrecht?
2. Wat is het gewicht van de betwiste verklaringen in de bewijsconstructie (is de verklaring 'sole and decisive')?
3. Zijn compenserende factoren aanwezig, waaronder sterke procedurele waarborgen die een eerlijke en deugdelijke waardering van het bewijs mogelijk maken?

Met het oproepen van de getuige bij de R-C en voor de terechtzitting is getracht de verdediging in de gelegenheid te stellen om de getuige te kunnen ondervragen, maar de verdediging heeft het ondervragingsrecht als bedoeld in artikel 6 EVRM niet effectief kunnen uitoefenen. De getuige zich heeft beroepen op het hem wettelijk toekomende verschoningsrecht, omdat hij zelf ook verdachte is in de onderhavige strafzaak. De reden voor het niet horen van de getuige is derhalve legitiem. De betwiste verklaringen van de getuige zijn op onderdelen doorslaggevend dan wel van zeer groot belang en kunnen dus als 'sole and decisive' worden aangemerkt. De rechtbank acht echter van belang dat de verdediging bekend was met zowel de identiteit als de persoon van de getuige en zijn bijzondere persoonskenmerken, dat zij aan de rechtbank heeft kunnen uitleggen waarom de verklaringen van deze getuige naar haar idee onbetrouwbaar zijn en dat zij de mogelijkheid heeft gehad alternatieve scenario's aan de rechtbank te schetsen. Hiermee is naar het oordeel van de rechtbank voldoende compensatie geboden om het proces in zijn geheel als eerlijk aan te kunnen merken. De rechtbank is van oordeel dat de verklaringen niet op voorhand volledig dienen te worden uitgesloten van het bewijs. Wel zal de rechtbank de verklaringen met de nodige terughoudendheid en behoedzaamheid meewegen.

Zie ook [ECLI:NL:RBMNE:2015:4931](#) en [ECLI:NL:RBMNE:2015:4920](#).

ARTIKEL 8 EVRM EN INBESLAGNAME SMARTPHONE

Rechtbank Noord-Holland 26 juni 2015, ECLI:NL:RBNHO:2015:5447

[Uitspraak](#)

Trefwoorden: artikel 8 EVRM, inbeslagname smartphone, artikel 94 Sv, bescherming persoonlijke levenssfeer, vormverzuim.

In de EKS Nieuwsbrief mei 2015 is een uitspraak van het [Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden](#) opgenomen over een onderzoek naar de inhoud van een in beslag genomen smartphone. Het hof concludeerde dat dit in strijd is met artikel 8 EVRM. De rechtbank Noord-Holland heeft een soortgelijke zaak behandeld. Verdachte is opgepakt wegens verdenking van (mede)plegen van) invoer van cocaïne. De raadsman heeft onder verwijzing naar het arrest van het hof Arnhem-Leeuwarden als verweer gevoerd dat de politie niet de bevoegdheid had om de bij verdachte in beslag genomen telefoon geheel uit te lezen, nu er in die smartphone ook veel privacy gevoelige gegevens stonden. Dit zou een schending opleveren van het recht op privacy. De rechtbank overweegt dat artikel 8 EVRM in casu een rol speelt, maar krachtens artikel 8, lid 2, EVRM zijn beperkingen toegestaan. De beperking dient wettelijk gelegitimeerd te zijn, noodzakelijk te zijn in verband met het daarmee beoogde doel en daarmee in een redelijke verhouding staan. De rechtbank acht artikel 134, lid 1, Sv jo. artikel 94, lid 1, Sv in combinatie met arresten van de Hoge Raad ([ECLI:NL:HR:2007:AZ3564](#), [ECLI:NL:HR:1994:AD2076](#)) voldoende wettelijke grondslag voor de inbeslagname van en het daaropvolgende onderzoek in de smartphone. Gelet op de ernst van de strafbare feiten waarop de verdenking zag, de met de opsporing gemoeide belangen van de bescherming van de gezondheid van anderen en de vaststelling dat het afhalen van de koerier door de organisatie werd gecoördineerd via e-mail en What'sapp, was het naar het oordeel van de rechtbank noodzakelijk om in het kader van de waarheidsvinding nader onderzoek in te stellen naar de inhoud van de smartphone. Van een onredelijke verhouding tussen doel en middel is geen sprake geweest en een andere wijze van het aan de dag brengen van de waarheid was redelijkerwijs niet voorhanden. De rechtbank concludeert dat de inbeslagname van en het onderzoek aan de smartphone van de verdachte niet onrechtmatig zijn geweest.

ARTIKEL 8 EVRM EN HET AFLUISTEREN VAN ADVOCATEN DOOR VEILIGHEIDSDIENSTEN

Rechtbank Den Haag 1 juli 2015, ECLI:NL:RBDHA:2015:7436

[Uitspraak](#)

Trefwoorden: artikel 8 EVRM, artikel 6 EVRM, artikel 4 Richtlijn 2013/48/EU, af luisteren advocaten, verschoningsrecht, vertrouwelijke communicatie tussen advocaat en cliënt.

In de onderhavige zaak hebben de advocaten van het advocatenkantoor Prakken d'Oliveira samen met de Nederlandse Vereniging van Strafrechtadvocaten een kort geding aangespannen tegen de Staat, omdat zij vinden dat de Staat moet stoppen met het af luisteren van vertrouwelijke gesprekken tussen advocaten en hun cliënten. De Raad van Europese Balies (hierna: CCBE) is toegelaten als tussenkomen partij. Verkort weergegeven stellen de eisers en de CCBE dat de huidige praktijk, waarbij veiligheidsdiensten advocaten direct of indirect kunnen af luisteren, een inbreuk maakt op het verschoningsrecht en de daaraan verbonden geheimhoudingsplicht van advocaten, zoals neergelegd in onder meer de artikelen 8 en 6 EVRM. De kortgedingrechter oordeelt dat het bestaande beleid omtrent het af luisteren van advocaten en

het doorgeven van de verkregen informatie aan het OM inderdaad onrechtmatig is. Dit baseert hij op het volgende. Het afluisteren van gesprekken tussen advocaten en hun cliënten maakt inbreuk op het verschoningsrecht. Op grond van dit verschoningsrecht heeft eenieder recht op vertrouwelijke communicatie met zijn advocaat, zoals vastgelegd in onder meer artikel 4 van Richtlijn 2013/48/EU. Een inbreuk op het verschoningsrecht raakt in ieder geval aan de artikelen 8 en 6 EVRM.³ Het verschoningsrecht is echter niet absoluut. De vraag is daarom of de huidige extra waarborgen bij inbreuken op het verschoningsrecht voldoen aan de daaraan in het licht van artikel 8 lid 2 EVRM te stellen eisen. Dit is volgens de rechter niet het geval, mede gezien de rechtspraak van het EHRM. Het EHRM oordeelde immers in onder meer de [Telegraafzaak](#) en [Kennedy v. UK](#) dat inbreuken op artikel 8 EVRM niet alleen bij de wet voorzien en noodzakelijk in een democratische samenleving moeten zijn, maar dat er bij dergelijke inbreuken ook waarborgen dienen te zijn om misbruik tegen te gaan. De kortgedingrechter legt het oordeel van het EHRM in de Telegraafzaak zo uit, dat de Nederlandse regelgeving ten aanzien van de inzet van bijzondere bevoegdheden jegens journalisten met als doel het achterhalen van hun bronnen onvoldoende extra waarborgen biedt. De waarborgen zijn als onvoldoende bevonden, omdat de beslissing tot het gebruik van deze bevoegdheden niet was voorafgegaan door een beoordeling door een onafhankelijk orgaan met de bevoegdheid de uitoefening van deze bevoegdheden tegen te gaan of te beëindigen. Hoewel het verschoningsrecht van journalisten een andere achtergrond heeft dan het verschoningsrecht van advocaten, heeft een inbreuk op beide verschoningsrechten volgens de kortgedingrechter ernstige gevolgen voor de beginselen van de democratische rechtsstaat en zijn beide inbreuken onomkeerbaar. Hij is daarom van mening dat, overeenkomstig de overwegingen van het EHRM in par. 98 van de Telegraafzaak, het zeer wenselijk is dat er bij het afluisteren van advocaten een onafhankelijk toezicht is op de uitoefening van de bijzondere bevoegdheden, waarbij het toezichthoudende orgaan onder meer de bevoegdheid moet hebben om de uitoefening van die bijzondere bevoegdheden tegen te gaan of te beëindigen. Gelet op deze door het EHRM onderschreven wenselijkheid van een dergelijk onafhankelijk orgaan, en nu niet is gebleken dat de invoering van een dergelijke toets bezwaarlijk is, acht de rechter het bestaande beleid onrechtmatig voor wat betreft de bescherming van de vertrouwelijkheid van de communicatie tussen advocaten en hun cliënten. De rechter geeft de Staat zes maanden de tijd om het beleid voor het afluisteren van advocaten door veiligheidsdiensten bij te stellen. Een onafhankelijk orgaan dient de bevoegdheid te krijgen om het afluisteren tegen te gaan of te stoppen. Ook mogen veiligheidsdiensten informatie verkregen uit het afluisteren van advocaten alleen doorspelen aan het OM als een onafhankelijk orgaan heeft gekeken of en onder welke voorwaarden deze informatie mag worden verstrekt. Neemt de Staat de hiervoor genoemde maatregelen niet, dan moet de Staat het afluisteren van de advocaten staken.

EAB: GEVOLGEN VAN Overschrijding VAN DE 90-DAGEN BESLISTERMIJN

Hof van Justitie 16 juli 2015, C-237/15 PPU (Lanigan)

[Uitspraak](#)

Trefwoorden: Kaderbesluit 2002/584/JBZ, artikelen 12, 15 en 17, gevolgen overschrijding 90 dagen termijn, EAB

Francis Lanigan is in januari 2013 in Ierland aangehouden op grond van een door de autoriteiten van Noord-Ierland tegen hem uitgevaardigd EAB. Het Verenigd Koninkrijk vraagt om zijn uitlevering om hem te kunnen vervolgen voor moord en wapenbezit. Lanigan zit sinds 16 januari 2013 in overleveringsdetentie in afwachting van de beslissing over zijn overlevering. Hij stemt niet in met zijn overlevering. Hij stelt dat de vertraging in vaststelling van de Ierse overleveringsprocedure betekent dat zijn overlevering moet worden geweigerd. Zowel de 60- als de 90-dagen periode (genoemd in artikel 17 lid 3 van Kaderbesluit 2002/584/JBZ) zijn al ruim verlopen, en er is nog geen besluit genomen. De verwijzende rechter stelt twee vragen aan het Hof van Justitie. Ten eerste vraagt hij wat de gevolgen zijn indien het de autoriteiten niet lukt de termijnen zoals neergelegd in artikel 17 juncto artikel 15 van Kaderbesluit 2002/584/JBZ na te leven. Ten tweede vraagt hij of een individu die in overleveringsdetentie wordt gehouden na de 60- of 90-dagenperiode rechten kan ontnemen aan een dergelijke overschrijding van de termijnen. Op de eerste vraag antwoordt het Hof dat artikelen 15 lid 1 en 17 van het kaderbesluit zo moeten worden uitgelegd dat de uitvoerende justitiële autoriteit verplicht blijft een beslissing te nemen op het EAB na overschrijding van de termijnen zoals neergelegd in artikel 17. Vervolgens antwoordt het Hof op de tweede vraag dat ook in het geval van overschrijding van deze termijnen de opgeëiste persoon in beginsel in overleveringsdetentie mag worden gehouden. Artikel 12 van het kaderbesluit, gelezen in samenhang met artikel 17 daarvan, en in het licht van artikel 6 van het Handvest van de grondrechten van de EU, verzet zich daar namelijk niet tegen, mits de duur van de detentie niet buitensporig is in het licht van de kenmerken van de gevolgde procedure. Dat laatste dient te worden vastgesteld door de nationale rechter. Indien de uitvoerende rechterlijke autoriteit besluit om een einde te maken aan de detentie van de gezochte persoon, is zij verplicht om aan de voorlopige invrijheidstelling van die persoon de maatregelen te verbinden die zij noodzakelijk acht om te voorkomen dat hij onderduikt en om te verzekeren dat de materiële voorwaarden die noodzakelijk voor zijn daadwerkelijke overlevering vervuld blijven, zolang er geen definitieve beslissing over de tenuitvoerlegging van het EAB is genomen.

³ Eiser en de CBBE hadden zich ook beroepen op bepalingen van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie, maar de kortgedingrechter acht deze bepalingen niet van toepassing, omdat bij toepassing van de bijzondere bevoegdheden geen sprake is van het ten uitvoer brengen van Unierecht.

UITLEVERING: HET BEOORDELEN VAN DE RECHTSMACHT VAN DE VERZOEKENDE STAAT (VERVOLG)

Hoge Raad 30 juni 2015, ECLI:NL:HR:2015:1759

Conclusie A-G Aben, 9 juni 2015, ECLI:NL:PHR:2015:967

[Conclusie](#)

Trefwoorden: uitlevering, 'seksrabbijn', rechtsmacht verzoekende staat

In de nieuwsbrief van februari 2015 is een uitspraak opgenomen van Rechtbank Noord-Holland inzake het verzoek tot uitlevering van de 'seksrabbijn' aan Israël. Inmiddels heeft de Hoge Raad het beroep in cassatie afgedaan met toepassing van artikel 81 lid 1 RO. A-G Aben kwam tot dezelfde conclusie, en wel vanwege de volgende redenen. Het eerste middel klaagt dat de rechtbank ten onrechte de stukken genoegzaam heeft geoordeeld voor wat betreft de nauwkeurigheid van de feiten waarvoor de uitlevering wordt verzocht en het tijdstip waarop deze zijn begaan. De A-G geeft aan dat dit middel het karakter van de uitleveringsprocedure miskent, aangezien deze procedure in de aangezochte staat geen strafproces is. Aan de uiteenzetting van de feiten waarvoor de uitlevering wordt verzocht, worden daarom geen al te verstrekkende eisen gesteld. Om die reden faalt het eerste middel. Het tweede middel klaagt over de verwerping van het verweer dat de verzoekende staat geen rechtsmacht toekomt met betrekking tot de feiten waarvoor de uitlevering wordt verzocht. De raadsman voert hierbij aan dat de feiten buiten het grondgebied van Israël zijn gepleegd en dat de opgeëiste persoon niet over de Israëlische nationaliteit beschikt. De A-G geeft aan dat de rechtbank terecht heeft geoordeeld dat aan de uitleveringsrechter in beginsel geen oordeel toekomt over de rechtsmacht van de verzoekende staat. De rechtbank zou terecht hebben verwezen naar het [arrest van de Hoge Raad](#) van 16 oktober 1990. In dit arrest bepaalde de Hoge Raad dat alleen in uitzonderlijke gevallen, waarbij exact zodanige feiten en omstandigheden zijn aangevoerd waaruit een rechtstreeks en ernstig vermoeden rijst dat de verzoekende staat geen rechtsmacht heeft en derhalve geen belang heeft bij uitlevering, het de uitleveringsrechter is toegestaan zich uit te laten over de rechtsmacht van de verzoekende staat. Volgens de A-G heeft de Hoge Raad deze eisen echter iets aangescherpt in zijn [arrest](#) van 5 september 2006. In dit arrest is als voorwaarde gesteld dat het ontbreken van de rechtsmacht hetzij rechtstreeks volgt uit de door de verzoekende staat overgelegde stukken, hetzij anderszins, zonder diepgaand onderzoek, door de uitleveringsrechter als vaststaand kan worden aangenomen, bijvoorbeeld op grond van hetgeen door of namens de opgeëiste persoon bij de behandeling van het uitleveringsverzoek naar voren is gebracht.⁴ De A-G past dit criterium toe op de onderhavige zaak en oordeelt dat de stelling dat Israël geen rechtsmacht toekomt niet zonder diepgaand onderzoek door de uitleveringsrechter kan worden beoordeeld. Hierbij komt volgens hem dat, zelfs indien het verweer inhoudelijk juist zou zijn, dit slechts zou betekenen dat de rechtsmacht van Israël niet op het territorialiteitsbeginsel zou berusten. De rechtsmacht zou ook nog kunnen berusten op het actief⁵ of het passief nationaliteitsbeginsel. Om die redenen faalt ook het tweede middel. De A-G concludeert dat de middelen kunnen worden afgedaan met de aan artikel 81 lid 1 RO ontleende motivering.

KORTE SIGNALERINGEN

Prejudiciële vragen, C-241/15 (Bob-Dogi), Website Ministerie van Buitenlandse Zaken, 07-2015.

[Bericht](#)

Trefwoorden: (tenuitvoerlegging) Europees aanhoudingsbevel, overlevering, verschil EAB en nationaal aanhoudingsbevel, artikel 8 lid 1 onder c) van kaderbesluit 2002/584/JBZ.

Prejudiciële vragen, C-218/15 (Paoletti ea), Website Ministerie van Buitenlandse Zaken, 07-2015.

[Bericht](#)

Trefwoorden: Strafbare feiten van voor inwerkingtreding toetredingsverdrag, terugwerking burgerschap, artikel 49 Handvest grondrechten, artikel 7 EVRM, legaliteitsbeginsel

Prejudiciële vragen, C-228/15 (Velikova), Website Ministerie van Buitenlandse Zaken, 07-2015.

[Bericht](#)

Trefwoorden: (Beperkingen van) vrij personenverkeer, burgerschap, illegaal verblijf, Terugkeerrichtlijn

Artikel, B. de Wilde, 'Stille getuigen (het recht belastende getuigen in strafzaken te ondervragen (artikel 6 lid 3 sub d EVRM)), TREMA 2015, p. 190-191

[Artikel](#)

Trefwoorden: proefschrift, artikel 6 lid 3 onder d EVRM, ondervragingsrecht in Nederland, EHRM-jurisprudentie, beslissen op getuigenverzoeken, bewijsbeslissing.

Artikel, J.I.M.G. Jahae en Th.O.M. Dieben, 'Prejudiciële vragen aan het HvJ EU: liever geen pottenkijkers? Praktische handvatten voor de Nederlandse strafrechter', in: *Strafblad*, 2015/3, 04/07/2015

[Artikel](#)

Trefwoorden: prejudiciële vragen, praktische handvatten, Hof van Justitie.

⁴ In het arrest van 2006 overweegt de Hoge Raad dat dit criterium betrekking heeft op de beoordeling van de *dubbele strafbaarheid*. Hij voegt daaraan toe dat hetzelfde criterium geldt voor het onderzoek naar het ontbreken van *Nederlandse* rechtsmacht (art. 2 lid 3 onder a, uitleveringsverdrag NL-VS).

⁵ Niettegenstaande het verweer van de raadsman heeft de opgeëiste persoon namelijk verklaard dat hij de Israëlische nationaliteit bezit.

Artikel, T.N.B.M. Spronken, 'De regierol van de strafrechter gespiegeld aan de Straatsburgse klachtprocedure', in: *Strafblad*, 2015/3, 04/07/2015 [Artikel](#)
Trefwoorden: Straatsburg, klachtprocedure, EHRM, modernisering strafproces.

Brief van de Minister van Veiligheid en Justitie, 'Nadere informatie voor de komende informele JBZ-Raad op 9-10 juli 2015 over de vragen in relatie tot het agendapunt EOM,' Website Tweede Kamer, 09/07/2015. [Brief](#)
Trefwoorden: Europees Openbaar Ministerie, JBZ-raad, discussiestuk van het Voorzitterschap, rechterlijke machtiging voor uitvoering onderzoeksmaatregel, toetsing procedurele maatregelen, uitgangspunt Nederland.

Wet van 1 juli 2015 tot implementatie van de richtlijn 2014/62/EU betreffende de strafrechtelijke bescherming van de euro en andere munten tegen valsemunterij, Stb. 2015, 280. [Wet](#)
Trefwoorden: strafrechtelijke bescherming tegen valsemunterij, wijziging artikel 210 Sr, Richtlijn 2014/62/EU

Nieuwsbericht, Sabine Drooglever Fortuyn, 'Staat tekent appèl aan in afluisterzaak', *Advocatenblad.nl*, 14/07/2015. [Nieuwsbericht](#)
Trefwoorden: Afluisterzaak, verschoningsrecht advocaten, appèl, ECLI:NL:RBDHA:2015:7436